

Виходить у Львові що
два (крім неділь і гр.
кат. свят) о 5-й го-
дині по полуночі.

Редакція і
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 12.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
чи на окреме жадане
і за зложенем оплати
почтової.

Рекламації незапечатані
вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Промова посла Барвінського

в загальній розправі над бюджетовою провізортою
на 56. засіданю Ради державної дні 3. червня
1901 року.

Висока Палато! Перед кількома днями
ухвалила Вис. Палата закон про 9-годинний
робочий день для фізичних робітників в ко-
нцальнях. Думаю, що і ми, маємо право
домагатися певних змін в правління і правління
і Вис. Президії. Вимагаю, з якими до нас
виступають, переходять дісно наші сили.
Прошу для того звінити, що я в так пізний
порі (11½ вночі), ще позивало собі просити
Вас о увагу. З другого боку прошу о побаж-
ливість, що я по більше як 13-годинній уча-
сті в парламентарійній праці, бо сьогодні від 10.
рано був я на засіданні делегації, тепер дістав
ся до слова, і не можу вже з потрібною съві-
жостію ума говорити.

Як раз від чотирох літ не маємо парламентарно ухваленого бюджету. Не буду вдава-
ти ся в причини сеї сумніві появі, бо они
всім добре відомі. Витаю отже з великим вдо-
вленем сей зворот, який проявив ся з часом
в парламентарійних відносинах, і сподіваю ся,
що ся поправа парламентарного положення буде тривка. Сему помалу поступаючиому уздоро-
вленю парламентарійних відносин маємо завда-
ти, що по чотиролітній засторії приступаю до парламентарного полагодження бюджету.

Сей обставині, що від чотирох літ не бу-
ло бюджетової розправи, треба приспівати, що
послам відінято можність, обговорити пильні
народні потреби. Особливо було се велими не-
користно для економічно слабших і культурно-

запедбаних народів, до яких належить також
руський народ. Позаяк ведено розправу над
бюджетовою провізорію, якою передовсім зай-
маємо ся, а розправа над цілим бюджетом
відложена на пізніший час, то я лише в го-
ловних написах буду говорити про потреби
і домагання руского народу, застерігаючи собі
ширше обговорене на пізнійше.

Передовсім нехай мені вільно буде дещо
сказати про економічне положення руского на-
рода. Є Експ. міністер скарбу в своїх виводах
про бюджет на 4-ім засіданні посольської палати
з 12-ого лютого цього року вказав справедли-
во, що ніколи не можна відчути живчиків дер-
жавних фінансів, наколи не чує ся живчиків
народного господарства, і задав питання, яке є
властиво наше економічне положення. При об-
говоренню цього питання міністер скарбу
всілику громаду інтересованих і суспільності
на три частини, а іменно на такі особи і зароб-
кові заводи, котрим нині добре поводить ся,
далі на тих, котрим мірно поводить ся,
а на останку призначив, що на жаль зовсім при-
родно і дійсно є велике число таких людей
і заводів, котрим рішучо зло поводить ся.

Коли ж глянемо на економічне положення
руського населення в нашій державі, то думаю,
що ніхто не посудить мене о пересаду, наколи
скажу, що руске населене належить до сеї
останньої категорії, котрій зло поводить ся.
Цілком переважна частина руского населення на-
лежить до рільничого заводу, позначна частина
займає ся ремеслом і крамарством, а дуже
дрібна частина давніх рільників протягом часу
змінила післядком некористних економічних
відносин і лихви на безземельних пролетарів.
Ціла черга літ непоради і часто повертаючих
елементарних шкід та інші некористні еконо-

мічні обставини, довели до такого зuboження
селянства, що спроможність їх супроти фінан-
совых вимог держави дійшла до границь мож-
ливості, а інавіть вичерпала ся. Наслідком
податкових тягарів (коли маємо, крім держав-
них податків, на увазі ще додатки країв, по-
вітові і громадські) і лихого економічного положення,
є в широких верствах народу така
страшна нужда, що доводить населене до роз-
пуки. Руске населене, що з таким привязанем
державою ся одідичної батьківщини, тепер то
з розпуки, а часто з індивідної несумісності
а іншів переселяє ся до Америки, сподіваючи
ся найти там ліпший прожиток. Але не тільки
лихе економічне положення, але також визиск
населеня лихарами, супроти яких селянин,
мимо закону про лихву, стоять безборонним;
часто нелюдяне обходжене з селянами деяких
адміністративних органів, а особливо податко-
вих екзекуторів, причиняють ся до того, що
населене радо слухає обіцянок несумісності
а іншів, і йде в незнані краї, пощаючи там
часто в найбільшу нужду. Звертаю увагу на
мої інтереси, внесені до Єго Експ. міністра
президента і міністра судівництва, які досі
не удостоїли ся відповіді, хоч дають богато
матеріялу правлінню, щоби видати потрібні
розворядки.

Передовсім треба селянинові дати спро-
могу, видобути ся з лихого економічного по-
ложення і відособленого становища. Се заслугує
на признанні, що правлінство здобуло ся на
політиці інвестицій (вкладів) на великі розмі-
ри і переведені систематичне водних доріг, бо
через се піднесе ся продукція і торговля в
Австрої (Пос. Підгінк: в Буковині ні!). Се великий
жаль, що там сего не буде. Висунені
на перед регуляції рік дадуть пешеречно по-

ПАПІРОС.

(З французького — Юлія Кляреті.)

(Конець).

III.

Кілька годин пізніше, до кватири гене-
рала Гарріди, вояки увірли Араквіля. Був то
шестий день від хвили, в котрій Баскієць прий-
мив ся погубити Цуккаррагу, Гаррідо аж цінив
ся з лютості по поєднаній поражці. Тому прий-
мив прибувшого гнівно і непривітно.

— Чого тут хочеш? — спітав на вету-
ші. — Маю сильне підозріння, що ти перестеріг
Карлістів о моїх пам'ятах.

Араквіль мовчав хвилю, відтак немов би
з трудом вицівив, глядячи понуро на ге-
нерала:

— Пане генерале! Ви сказали, що жите
Цуккарраги варте маєтку. Тепер я прийшов по
той маєтку, бо страшно єго заробив.

— Як то „заробив“? — спітав Гаррідо,
зморщивши брови і прошибаючи зором блідого
як труп Баскіця.

— Цуккаррага не стане вже против вас
на чолі своїх войск!

— Не живе?
— Або — так, або найпізніше завтра
все не буде жити.

Старий генерал був до глубини зворушен-
ний. — Оповідь, як то було? — відозвав ся.

Араквіль оповів цілу річ з всіми подро-
біцями, як спершу хотів убити вожда Карлі-
стів в отвертій борбі, але коли пошав в неволю,
мусів скористати з доброї нагоди і затроїв пе-
ревязку отруєю.

Старий Гаррідо тяжко віддихав; здава-
лоється єму, немов би сгоною душив. Чорні очі
горіли як розпалені вуглі. Повтаряв лиш
заєдно:

— Ти то зробив? Убив раненого?

— Атже він також убивав? — толкував
ся Араквіль. — Виж самі говорили, пане гене-
рале, що винен був смерти тисячий людий!

— Так, так! Але то на полях битви —
крикнув Гаррідо. — На полях битви! Розумієш?

Однако Араквіль не розумів. Аби дійти
до цілі, аби посісти Пену, не бачив в сред-
ствах піякої ріжниці. Всі були добри.

Випитавши Баскіця о місці побуту Пе-
ни і єї вітця, приклікав генерал адютанта,
і вказавши на Араквіля, сказав:

— Того чоловіка завести до табору і сте-
регти єго до завтра. На рано замовити съвя-
щеника і винесіти на тій картці особи. Буде
весіле.

Араквіль перевів ніч майже безсонно.
Успів аж над рапом, а коли обудив ся, був
день на північ.

Офіцір, на чолі відділу стрільців, прий-
шов по него.

— Хто мене кличе? — спітав.

— Генерал Гаррідо — відповів офіцір.
Однако на дальші питання не одержав

Баскієць піякої відповіді.

Окружений вояками, ішов Араквіль мі-
том в сторону головного ринку, де стояла
церква. За кільканадцять мінут були на місці.
Ціла велика площа була натовплена післяві
і війском, уставленим в ряди. По середині
стояв блідий Гаррідо, окружений офіцірами,
а кілька кроків від него, в білій весільній оде-
жі, красна як ангел Пена, з своїм старим
вітцем.

Араквіля приведено перед Гарріду. Пере-
ходячи поспри Пену, кинув на неї повний любо-
ви погляд, однако дівчина спустила очі.

— Прикладти съвященика — приказав
Гаррідо.

Немов би дожидав того візвання, станув
съвященик небавом на порозі церкви, одігні
в епітрахиль, з срібним хрестом в руці.

— Тібурейо Ехегарай — відозвав ся тоді
генерал, обертаючи ся до вітця Пенни. — Отсе
стоїть перед вами Гуан Араквіль, що складає
два тисячі талярів, т. є. суму, якої ви вима-
гали від него, тоді, як возьме вашу дочку за
жену. Обітниця мусить бути виконана. Годи-
те ся на то супружє?

— Так! — відповів селянин.

— Гуан Араквіль — говорив дальнє ге-
нерал. — Годиш ся взяти отсю Гуан Ехега-
рай за жену?

циональнім дусі. Тисячі учителів, урядників і інших горожан узнають потребу і вагу тих товариств і вписують ся в їх члені, та причиняють ся хоті малими членськими датками до щомоги й улекшення їх многоважної діяльності. Таким чином з малих датків зростають у других народів значні средетва матеріальни, що позволяють їм скорім кроком здвигати школи і ширити народну просвіту, що все була, єсть і буде першим успівем національного розвою і могучості кожного народу.

Та чим же сі всі задачі сповнити, коли у нас задля суспільної байдужності на те средетва не достає? Тут одна рада й одинокий вихід по при моральну поміч також громадна складка.

Не відказуємо ся від пісі і не виправдуємо ся тим, що ми убогі, або що на ріжні наші товариства видаемо тілько а тілько місячно чи річно. Якщо при інші товариства не дамо на справу національного і просвітного виховання молодого покоління, то або зовсім або бодай в часті змарновані будуть наші жертви на другі товариства. Бо для кого ж робимо всі ті жертви і для кого щодімаємо ся всіх тих трудів у других наших товариствах як не для тих, що по нас мають статі до народної роботи? А як наші наследники не будуть до неї належно приготовлені, то чи не змарнують нашого народного дарібку? Не потішаймо ся тим, що ми по наших предках одержали ще менше ніж одержать по нас наші спадкоємці. Світ поступає що-раз скорім кроком наперед, тож як би прийшло ся нашим наследникам іти тим самим кроком, що ним ідемо ми тепер, то они ще більше лишили-б ся поза культурними народами світу, а така доля руского народу хиба не весела.

Хотій маємо доперва несподівана 1000 членів і під тим взглядом не дорівнююмо числом навіть меншим від нас народам (як н. пр. Слов'янцям), що мають в своїх таких товариствах десятки тисяч членів; то однакож з більшою числа членів з всіх верств суспільності — з щедрою щомоги руских товариств і поодиноких осіб на цілі товариства — з заинтересованням справами нашого товариства і з моральної помочи можна з відрядою заключати, що загал наш починає розуміти нашу задачу — і що хотіть зовсім — але постійно і постепенно зближаємо ся до своєї мети — ідеї. — Танчаковський Посеб, секретар.

(Конець буде).

Грізні слова сонця не відстрашили місяця. Він укляк перед ним і благав піднявши руки, аж панів заспівав ласку для землі.

— Добре — сказала сонце — я тебе ви слухаю! За тра рано, як ти підеш на сончинок, нехай вийде „голос нічного соловія“ на берег ріки і нехай заспівав мені пісню. Іди, занеси мені мій приказ!

Урадований підняв ся місяць на небо, взяв стріли і щит на дорогу і коли розпочала ся єго пічна варта, став кидати стрілами на хату, де спала хороша дочка Аблай, „голос нічного соловія“.

Надягана зірвала ся дівчина і хотіла кричати. Але місяць шепнув їй щось, она почула єго срібний голос, встала і вийшла з хати.

— Слухай, дочки Аблай, солодкий голосочку пічного соловія — сказав ніжно місяць пестячи поглядом хорошу дитину. — Іди над ріку і дожидай вхіду сонця. Твої пісні сподобались єму і оно хоче тебе побачити.

— Ах Боже, як твої слова радують мене! Буду тобі служити і тебе слухати, але як я сіда можу побачити сонце? — спітала несміло дівчина.

— Ходи лиш, моя сиза голубко, не бій ся! Побачиш сонце! — шептав місяць і проводив єї в дорозі.

Тихо пішов „голосок нічного соловія“ над ріку, сів на березі і сумно спустив головку.

— Ах, місяць хиба жартував з мене! Якже мої очі отворять ся, аби я побачила сонце! — Але нагле скрикнула і сейчає замовила. Здавалось їй, немов би далеко щось відійшло, немов би небо червоніло, а якась невидима рука покривала єго золотим промінем.

— Я бачу, бачу! — скрикнула дівчина і простягнула руки до сонця. А сонце піднімало ся вище і вище, єго золоте сівітло за-

Н о в и н к и .

Львів дні 11 го червня 1901.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стасі. Бадені вітхав в неділю пополудні до Відня на засідання палати панів. П. Маршалок верне до Львова в середу.

— **Засідання старшини „Сокола“** відбудеться в четвер дні 13-го червня 1901 р. о годині 8-ї вечером в „Соколі“.

— **Друга ювілейна процесія** під проводом Виреосев. Митрополит Шептицького при величезнім здійснів вірних вирушила в неділю пополудні з катедри с.в. Юрия до латинської катедри, а опісля до Успенської церкви. Звідси мала вступити до вірменської катедри, але з причини неногоди повернула прямо до катедри с.в. Юрия. Третій обхід ювілейний має відбутися слідуючої неділі.

— **Оперу Падеревского „Манру“** виставлено в суботу в львівському театрі при більшому набитті салі. Опера загально подобала ся і композитора обесила публіка вінцями і цвітами та устроїла ему одушевлену овацию. Театр був з вій уздекорований. Від приготуваних в честь композитора ширів і торжеств він виросив ся і був лінне на сідання у і. Намісника гр. Шініньского. В неділю по полудні вітхав Падеревский до Англії.

— **Іспит зрілости** в жіночій гімназії в Кракові відбудув ся в дніх 3—4 с. м. До іспиту зголосило ся 18 абітурієнток. З того здало іспит 16, одну реаборовано на рік, а одна одержала поправку.

— **Величезну шкоду** в сторонах коло Куликова і Радехова наробила на полях малесенька комашка, звана скакавочкою шестизначною. Пані Сем. з Куликова, котра приєднала підписаному кілька окайвів его пікідника з запитанем, що була за комашка і як її губити, так інше: „Від кількох днів появилася ся у нас на полях в дуже великий скількості, якає мушка, котрої окази носила в прилозі та прону о поясенене, що то за непожаданий гість і чим его можна би вигубити. Він обсів щілі поля, заєїні пшеницею, ячменем і вівсом та очевидно висіє соки, бо ростини живіть а відтак більші і цілі лани збіжка висихають зовсім. Мушка та посуває ся як повінь або огонь. В Куликові обчиляють ту шкоду на 1.200 К., а нині виділа я і в околиці Радехова

ливало землю, огрівало єї і будило все до нового життя. Цвіти розвивали, листя вкривали дерева, позеленів безкрай степ, а став і ріка, лід і вічний сніг сияли і сівітили ся веселими красками.

Люди і звіряті побудили ся. Весь бігло пад ріку і дякувало славословлячи сонце, кождий як зізнав і умів. Мертві тишина устунила перед радістю гомоном. Птиці почали співати, верблюди кричати, воли ричали, а люди славословили ім'я Предвічного, що дарував їм нове життя.

І старий Аблай вийшов з хати і отворив свої утомлені очі, аби оглянати чудеса сонця.

— Слава і дяка Одинокому, Створителеві! — співав тихо старець упадаючи перед осінням соплем на коліна. Єго дочка із зворушення не могла співати. Стоячи на колінах дивилась мовчки на пречудний образ, якого перед тим не могла собі навіть уявити. Ледве сійдний вітрець порушав легонько високою травою і листем на деревах. „Голосочек пічного соловія“ почув слова сонця:

— Дарую землі жите, нехай тішить ся ним і множить єго, аби мої дари були для пісі благословені! Скажи то твому народові, дочки Аблай, аби зінав, що значить мій дар.

Дівчина почала співати, всі окружили єї, аби послухати іречудної пісні, що одушевляла до молитви. Сині хмарки диму з жертвеників піднимали ся до неба, а хамоба, ляма і далля-ляма прилучили ся до побожного співу „голосочка пічного соловія“ і они і цілі народи посилали щиру молитву до сонця.

Тисячі літ минули, люди приходили і умирали. Дочка Аблай вже давно, давно померла, але єї ім'я живе в устах людей від рода в род.

того гостя. Цілі лани пшениці вже пожовкли. — Отже на поставлене питання відповідаю. Згадана комашка єсть то т. зв. Скакавочка шестизначна (Jassus sexnotatus Fall.), що належить до роду скакавочек або карликових цикад (Cicadellidae); отже то ані не мушка ані не хрущ, лише малесенької цикади. Скакавочка шестизначна єсть всіго лише 4 міліметри велика, головку має цитриново-жовту а на ній три пари, отже вісім чорних точок або зірочок: на хребті, там, де починають ся крильца, має красно викроєний щитик, котрий своїм кінчиком входить межі крильця і по тім щитику, як і по більш як молоко болонастих крильцях можна сю комашку зараз відрізнити від муhi або хруща. Вироців єсть она чорна. Межі кільканайця приеланими оказами знайшов я всіго дві спрощені скакавочки, а все проче то пікірочки із личинок, котрі вже переобразувалися в скакавочку. Для того треба тим комашкам добре приживити ся, коли можна, то навіть через побільшуюче скло, щоби їх добре пізнати. Они появляються ся в деяких роках мільярдами і присідають пшеницю, жито, ячмінь і овес та роблять стражнину пшениці. Так появилися ся они були в роках 1863, 1869, 1892 і 1893 в Лужицях і на Шлеску прускі та в сусідніх краях; ярі заєви а особливо овес так були знищили, що цілі лани треба було перерювати. Скакавочки живуть звичайно на сіножатах в траві, а коли дуже размножать ся, кидаються на поля. Зовсім готові комашки зимують в землі під грудками, а відтак з весною зносять ялечка, з котрих до 4 неділ вироджуються ся вже зовсім готові нові комашки: їх зносять в червні знов ялечка і вироджується нове, друге покоління. Скакавочки присідають стебла і сеуть з них соки, від того ростини живіть і усихають. Коли підійти до тих комах, то они скажуть як блохи і втікають. Коли нападають на лани, то не на їхлі від разу, лише зачинають з краю і нищать все за покотом. Для того скоро де той пікідник появиться, треба зараз збіже краями приорати. Також виловлюється єго в той спосіб, що верхом збіжя тягне ся довгий і відновідно широкий насок по лотину намашений чим липким, до котрого комашки зіскакують із стебел, прилипають; так само ловлять єго на дошки помашені медом. Але найважливіша в кождім случаю річ, щоби перервати тє збіже, яке пікідник обсів, а то не лише для того, щоби єго самого але також і єго ялечка знищити, які він складає на листю збіже і трав. — (К. Гагнікевич).

— **Огні.** З Перемишля пишуть, що дні 3-го с. м. вибух огні в громаді Поздач і знищив 14 селянських господарств. Шкода виносить до 60.000 К., а була обезпеченна лише на 14.740 К. Причина пожару незвістна.

— **Дефравдация.** Кочоровского Казимира, секретаря нов. урядів помічничих намісництва, котрий урядував в відділі ц. к. видавництва декількох руских книжок, увізено під закидом дефравдациї на суму 14.000 корон.

— **З Дрогобича** доносять, що в Бориславі вибух оногди страйк між робітниками в копальніах воєску. Страйкує до 3.000 робітників.

— **Хмаролом** навістив Микуличин, Ямну і Яремче і упікодив зелізничий післях. В наслідок того перервана па якийсь час зелізница комунікація Микуличина з Угорщиною.

— **30.000 корон** виносить головна виграна лотерей „CONCORDIA“. Звертаємо увагу на наших поваж. читачів, що тягнене відбудеться нівідкладно 25-го червня 1901.

Т Е Л Е Г Р А М І .

Відень 10 червня. Ціарський патент скликує сойм ческий на 18 червня, істрийський на 20 червня, а прочі сойми атже й галицкий на 17 червня.

Відень 11 червня. Ціар запросив дра Кербера, аби в подорожі до Праги супроводив Монарха в двірським поїзді і замешкав на замку в Градчині.

За редакцію відповідає: Адам Креховецький

Торговля вина ЛЮДВИКА ШТАДМІЛЄРА у Львові

при ул. Krakівській ч. 9
продажає вино шампанське Йосифа Терлеї
і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“
по дуже приступних цінах.

Тягненс . . .
невідмінно
25-го червня 1901

Передпослідний тиждень!
Головна виграна
30.000 Кор.
вартості

Льоси
Конкордія по 1 кор.
поручають:

М. Йонаш, Віктор Хаес і
Си-а, Кіц і Штоф, М. Кляр-
фельд, М. Файгенбаум, Со-
каль і Ліллен, Самуелі і
Липдав, Авг. Шеленберг.

Дуже красний образ комнатний

представляючий

„ПРИЧАСТЬ“

малярії артистом Єзерським в природних красках.

Величина образа 55×65 см.

Ціна образа **6 корон** разом з поштовою пересилкою.

Набутти можна у

Антона Хойнацького, Львів

ул. Руска ч. 3.

„НЕКТАР“

Головний склад у Відні, VI., Webgasse 28.

Товариство для торговлі і складів чаю

Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Ц. і к. надворні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царко-російського.

Надворні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,
вайвиенна відзнака на загаль-
них виставах в Паризі,

Grand prix
пайвиенна відзнака на виставі
в Антверпені 1894 р.

Золотий медаль
пайвиенна відзнака на виставі
в Штокгольмі 1897 р.

Цінник.

Ціни в коронах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. — 410 грам.)

Вага пачки в фунт. рос.	Nr. 0	1	2	3	34	4	5	6	7	8	Чай з Чензілону
1/1	15·20	11·—	10·—	9·—	8·20	7·60	6·70	5·80	5·20	4·30	6·70
1/2	7·60	5·50	5·—	4·50	4·10	3·80	3·35	2·90	2·60	2·15	3·35
1/4	3·80	2·75	2·55	2·25	2·05	1·90	1·70	1·45	1·30	1·10	1·70
1/8	—	—	—	—	1·05	—·95	—·85	—·75	—·65	—·55	—·85

При закупні за 20 корон, транспорт і опаковане безплатно.

MAYER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Пяте цілком перероблене і побільшене видане, нове.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, однокого в загальній літературі, єсть літературним явищем не малої ваги. Розійшлося его в 4-ох видах більше як півтора міліарда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в компліті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**, Львів, Пасаж Гавсмана.